

Boh Otec. Stvorenie

Kreatológia Katolíckej cirkvi

1. „Na počiatku stvoril Boh nebo a zem.“ (Gn 1, 1); porov.: Gn 1,2 – 31
- „na počiatku“: - výrazne zdôrazňuje začiatok existencie všetkých vecí
 - „stvoril“: - činnosť Boha (aktuálne pôsobenie Boha)

latinsky: „creare“, „producere“, „condere“

hebrejsky: „bara“

Aj keď tieto jazyky nepoznali špeciálny výraz pre „tvorenie z ničoho“ v kontexte biblickej výpovede vyplýva takéto chápanie týchto pojmov.

Sv. Tomáš Akvinský: „stvorenie je privádzanie celej veci k jestvovaniu z ničoho.“ Jedná sa teda o povolanie k bytiu niečoho, čo predtým vôbec nejestvovalo.

- „Boh“: - absolútne Bytie (dokonalosť sama v sebe – trojičný aspekt)
- „nebo a zem“: - gr. „kozmos“ – celý svet

2. Symbol (vyznanie) viery: rozdelený na tri časti (porov.: KKC, b.190)

- prvá božskej osobe a diele stvorenia; o druhej osobe a vykúpení človeka; o tretej osobe – o pôvodcovi a prameni posvätenia človeka
- Apoštolské vyznanie viery (Symbol apoštolov) – zhrnutie viery apoštolov
Verím v **Boha, Otca** všemohúceho, **Stvoriteľa** neba i zeme...
- Nicejsko-carhradské vyznanie viery (z r.325 a r.381)
Verím v jedného **Boha, Otca** všemohúceho, **Stvoriteľa** neba i zeme, sveta viditeľného i neviditeľného.

Náuka Katolíckej cirkvi o diele stvorenia obsiahnutá v Symboloch viery poukazuje na skutočnosť, že v stvorení je obsiahnutá trinitárna pravda.

3. Stvorenie a trinitárny aspekt diela stvorenia

Gn 1, 1: predstavuje dielo stvorenia – ako Božie dielo;

V samotnom texte sa nerozlišujú tri božské Osoby: Otec, Syn a Duch Svätý;

- berieme do úvahy pravdu obsiahnutú vo vyznaní viery, že:

a/ Boh sa zjavuje ako Trojica

b/ trojičné privlastňovanie (stvorenie, vykúpenie, posvätenie)

4. Svätý Tomáš Akvinský (+1274) a jeho výklad:

a/ dielo **stvorenia** (Gn 1,1 – „nebo a zem“)

b/ dielo **oddelenia** (Gn 1, 2 – 13), [svetlo od tmy - 1.deň; vody pod oblohou a nad oblohou – 2.deň; zem a more, rastliny a stromy – 3.deň]

c/ dielo **ozdobenia** (Gn 1, 14 – 31), [hviezdy, slnko, mesiac – 4.deň, zvieratá a živočíchy- 5.deň, stvorenie človeka – 6.deň]

predmet viery je: pravda, že Boh stvoril svet;

predmetom viery nie je: spôsob, ako ho stvoril

5. Pravdy (dogmy) viery o stvorení:

1.Boh stvoril celý svet: materiálny aj duchovný bezprostredne z ničoho;

(vyjadrujeme pravdu, že prvotná matéria nejstvovala pred aktom stvorenia)

2.svet nie je večný, Boh ho stvoril v čase;

(každé stvorené bytie je závislé od Boha – Stvoriteľa)

3.Boh stvoril svet slobodnou vôľou: rozlišujeme dva elementy

a/ stvorenie sveta alebo nestvorenie: (Boh nepotreboval svet stvoriť – sám je plný šťastia – Dokonalosť sama v sebe)

b/ stvorenie takého sveta, alebo iného.

4. všetky stvorenia Bohom stvorené sú dobré.

Hľadanie odpovede na otázku: Môže Boh stvoriť veci (bytie) zlé?

Odpoveď: Nie – protirečenie jeho absolútnej dokonalosti [Bytie samo v sebe dokonalé]

6. Boh udržiava svet v jestvovaní:

1. Boh všetky stvorené bytia udržiava v jestvovaní (dogma viery)

[Boh spolupracuje s činnosťou tvorov bezprostredne a účinne]

2. Boh spolupracuje bezprostredne s činnosťou stvoreného bytia (teologicky isté)

3. Božie spolupôsobenie vo svete je formou ďalšieho pretvárania sveta (teologicky isté)

4. Bytie na ceste k plnosti cieľa

Človek – Bohom stvorené bytie (porov: Gn 1, 26 – 28)

- telo a nesmrteľná duša (matéria a forma)

7. Nekatolícke teórie o pôvode ľudskej duše:

- praeexistencianizmus ľudských duší (Platon, Origenes, Kant)
- reinkarnácia (hinduizmus, budhizmus – „blúdenie duší“)
- traducianizmus (duša odovzdávaná rodičmi aktom plodenia)
- generacianizmus (rodičia s telom odovzdávajú aj dušu)
- materializmus (človek je výtvorom matérie a je matériou)

8. Náuka Katolíckej cirkvi o človeku a ľudskej duši:

- Boh stvoril človeka
- duše ľudí nejestvovali pred ich spojením s telom
- ľudská duša je stvorená Bohom pri počatí
- ľudia majú pôvod v prarodičoch (jeden ľudský pár – monogenizmus)

9. Anjeli – Bohom stvorené duchovné bytosti

- Boh stvoril duchovné (nemateriálne) bytie

- anjeli boli stvorení v čase – v dokonalosti Božej lásky
- prirodzenosť anjelov je duchovná
- nadprirodzený cieľ – bezprostredné videnie Boha
- skúška anjelov – pád do hriechu (zlí duchovia)